

Клайв Стейплз Льюїс

ХРОНІКИ НАРНІЇ

МОРСЬКІ ПРИГОДИ
«ЗОРЯНОГО МАНДРІВНИКА»

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

Хроніки Нарнії

Клайв Льюїс

**Морські пригоди
«Зоряного мандрівника»**

Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга»

1952

УДК 821.111
ББК 84.4ВЕЛ

Льюис К. С.

Морські пригоди «Зоряного мандрівника» / К. С. Льюис —
Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга», 1952 — (Хроніки
Нарнії)

ISBN 978-0-00-726943-3

Едмунд і Люсі та їхній кузен Юстас знову опиняються в чарівній країні та приєднуються до морської подорожі принца Каспіана на край світу. Каспінан має намір розшукати сім нарнійських лордів, вигнаних підступним Міразом. Мандрівникам трапиться чимало чудних чудовиськ і дивних див, і лише чесність і сміливість допоможуть їм здолати всі перешкоди і досягти мети.

УДК 821.111
ББК 84.4ВЕЛ

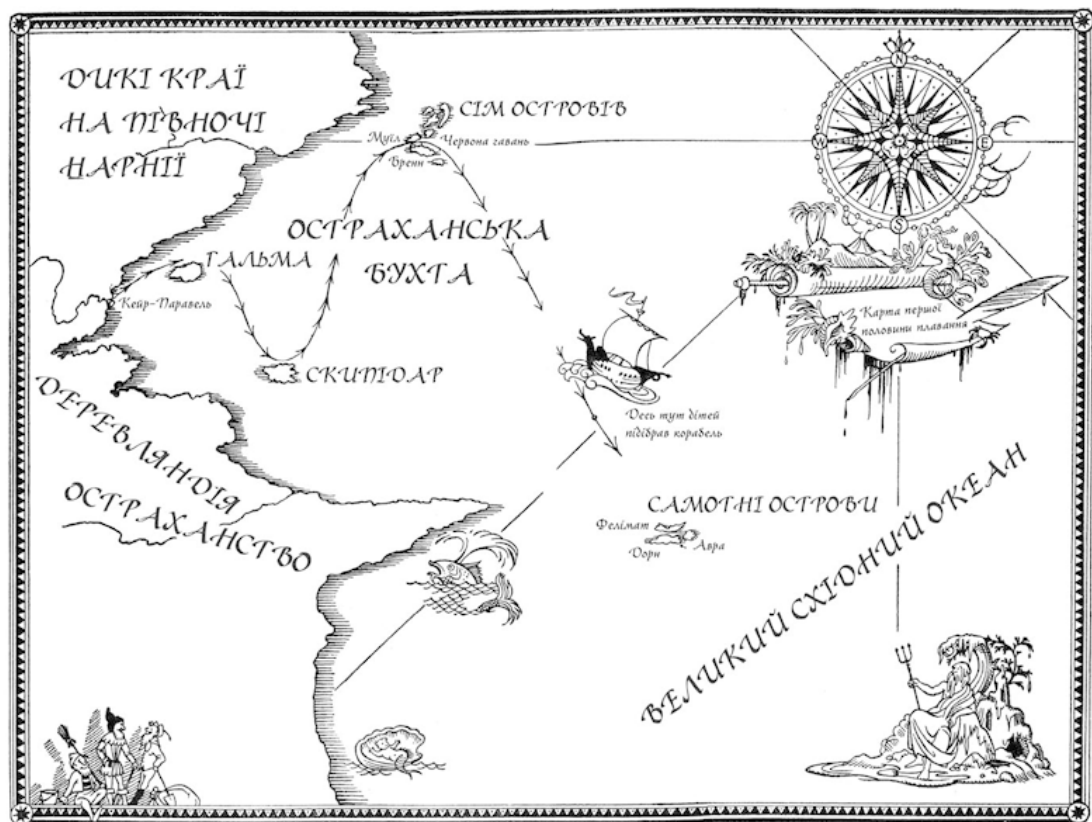
ISBN 978-0-00-726943-3

© Льюис К. С., 1952
© Книжный Клуб «Клуб Семейного
Досуга», 1952

Содержание

Морські пригоди «Зоряного мандрівника»	6
Розділ 1	7
Розділ 2	14
Розділ 3	21
Розділ 4	27
Кінець ознайомительного фрагмента.	31

Клайв Стейплз Льюїс Хроніки Нарнії

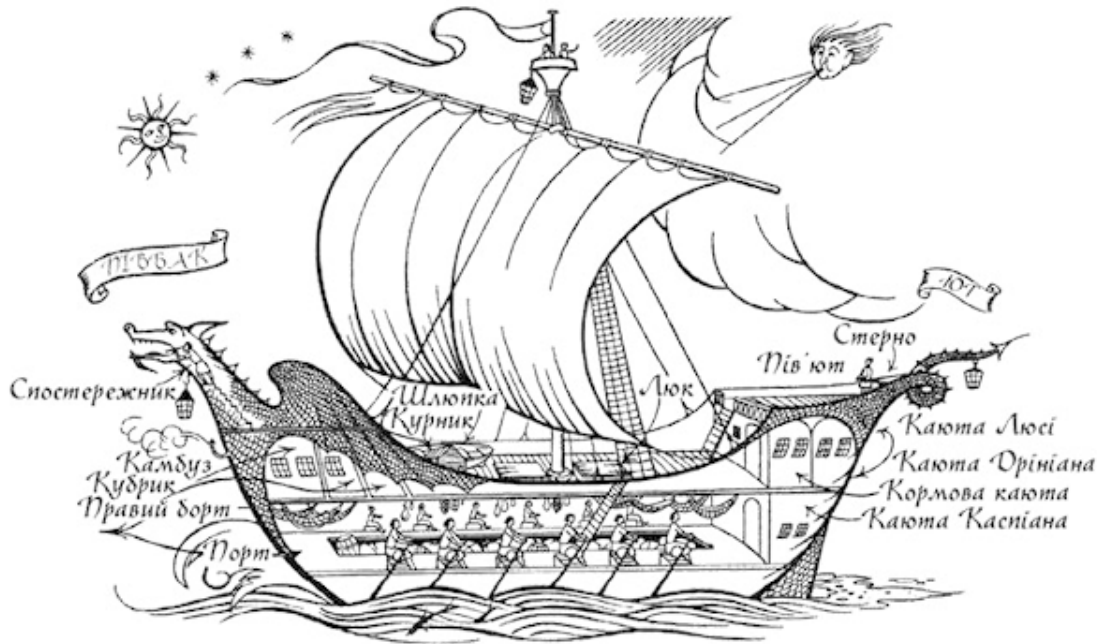

Морські пригоди «Зоряного мандрівника»

Розділ 1

Картина у спальні

«Зоряний мандрівник» у розрізі (старовинний малюнок)

Був собі колись хлопчик на дуже приємне ім'я Юстас Кларенс і не дуже приємне прізвище – Бяклі. Треба визнати, що на таке прізвище він навіть заслуговував, а от чому – незабаром ви й самі зрозумієте. Татусь і матуся зверталися до нього тільки на ім'я – Юстас Кларенс, а вчителі у школі – просто Бяклі. Як зверталися до нього друзі, достеменно невідомо, тому що друзів у нього не було взагалі. Сам він кликав батьків лише на ім'я: Гарольд і Альберта, а таких звертань, як «тату» й «мамо», здається, і зовсім не вживав. До речі, Гарольд і Альберта вважали себе такими собі сучасними людьми, що йдуть воднокроч із часом, а то й випереджають його: вони не вживали м'яса, ні в якому разі не курили, від шкідливих напоїв утримувалися і навіть білизну носили не усіяку, а лише таку, що не шкодить здоров'ю. Зайвих меблів у домі не було, а ті, що були, можна було на пальцях перерахувати, вікна ж вони завжди тримали прочиненими настіж.

Що Юстас Кларенс любив – так це тварин, насамперед комах і особливо жуків, коли ті засушені та пришпилені голками до картону. А ще йому подобалися книжки, але ж знов-таки не всякі, а тільки повчальні, де на малюнках були зображені різні хитромудрі пристрої, такі як, наприклад, зерновий елеватор або зразкові іноземні учні, що сумлінно разом виконують вправи у зразковій іноземній школі.

А от своїх двоюрідних братів та сестер, Пітера, Сьюзан, Едмунда і Люсі Певенсі, Юстас Кларенс не любив. А втім, він зрадив, та ще й як зрадив, коли довідався, що Едмунд і Люсі приїдять до них гостювати. Він був таким собі шкодливым та каверзним хлопчиськом, який, якщо б дійшло до відкритого двобою, не зміг би здолати навіть Люсі, не кажучи вже про Едмунда. Проте знав він добру купу способів, як завдати прикрості та накопостити будь-кому, особливо коли цей «будь-хто» приїждить до тебе в гості й нікуди від тебе не втече.

Едмунду й Люсі аж ніяк не кортіло їхати до дядечка Гарольда й тітоньки Альберти в гості. Та так уже сталося, що їхній батько на ціле літо вирушив до Америки читати лекції, а мати поїхала з ним, бо вже десять років, за її власними словами, не була у відпустці. Пітеру треба було готуватися до іспитів, тож канікули йому належало провести під наглядом старого професора Кірка, у будинку якого ще під час війни четверо дітлахів колись пережили дивовижні пригоди. Якби професор, як і раніше, мешкав у тому ж домі, він залюбки прихистив би у себе на все літо всіх чотирьох. На жаль, професор переживав не найкращі часи і давно вже переїхав до маленького сільського будиночка, де була одна-єдина гостьова спальна кімната.

Везти всіх дітей із собою до Америки батькам стало б великих грошей, і вибір випав на Сьюзан, по-перше, тому, що вона вважалася найгарнішою та найвродливішою з усіх дітей; по-друге, тому, що справи в школі в неї ніяк не ладилися, хоча в багатьох інших речах вона випереджала своїх однолітків. І, зрештою, мати сказала, що «користі з тієї поїздки вийде більше для неї, ніж для молодших». Едмунду та Люсі тільки того й залишилося, як усім

своїм виглядом удавати, ніби вони зовсім не заздрять Сьюзан і що літо в гостях у тітоньки ні в чому не поступається подорожі до далекої Америки.

– Тобі ще пощастило, – бідкався Едмунд, тільки-но вони прибули до будинку Бяклі, – у тебе бодай окрема кімната. А мені доведеться з тим скиглієм Юстасом і днювати, й ночувати.

Одного затишного вечора, коли поблизу не було видно їхнього капосного братця, Едмунд і Люсі вигадали хвилю погомоніти наодинці. Звісно, розмова їхня точилася навколо Нарнії, країни, яка була їхньою заповітною таємницею. У кожного з нас, гадаю, є такий потаємний закуток, куди ми потрапляємо лише в думках і сновидіннях. У цьому сенсі Едмунду та Люсі поталанило куди більше, ніж усім нам, бо їхня заповітна країна й справді існувала. Більш того, вони встигли вже побувати там двічі й, зауважте, не вві сні чи у власній уяві, а насправді. Авжеж, обидва рази вони потрапляли туди силою чарів – це, як відомо, єдиний відомий шлях до Нарнії. А коли вони були там востаннє, то заприсяглися обов'язково побачити Нарнію знов. Ось чому, щойно видалася вільна хвилинка, вони завзято поринули у спогади.

Так ось, того вечора сиділи вони на ліжку Люсі й розглядали картину на протилежній стіні. Це була єдина картина в домі, що припадала їм до смаку. А от тітоньці Альберті ця картина була зовсім не до вподоби, саме тому її й прибрали подалі з очей – у дальню кімнату на другому поверсі. Викинути її геть тітонька не наважувалася, бо картина була весільним подарунком; від кого вона вже не пам'ятала, утім, побоювалася образити того, хто цю картину подарував. На полотні був зображений корабель, що, здавалося, йшов просто на вас. Ніс корабля був зроблений у вигляді голови золоченого дракона, що широко роззявив пащу; щогла була одна, а на ній велетенське квадратне вітрило порфірного кольору. Позаду розпрямлених золочених крил дракона виднілися зелені борти. Корабель щойно злетів на гребінь великої синьої хвилі, яка от-от мала жбурнути у глядача білі баранці та бризки. Слухаючись вітрила, що його надимав грайливий вітер, корабель стрімко ринув уперед, злегка нахилившись на правий борт і підставляючи лівий променям сонця; тому вода з лівого борту мерехтіла густим смарагдом із полиском бурштину, а з іншого борту море видавалося темним, майже чорним, і холодним.

– Ех, – зітхнув Едмунд, – як же тоскно милуватися нарнійським кораблем, коли самому вже ніколи не опинитися на ньому.

– Краще вже милуватися картиною, ніж голою стіною, – відповіла Люсі. – А от корабель, здається, й справді нарнійський.

– Знову згадали дитячі забавки?! – глузливо просто з порога мовив Юстас Кларенс, і діти зрозуміли, що увесь цей час він підслуховував під дверима. Вони одразу ж пригадали, як того року, коли кузен гостював у них вдома, він теж шпигував за ними, підслуховував їхні розмови (у тому числі й про Нарнію), а потім усіляко кепкував з них. Він, певна річ, гадав, що вони все вигадали, а оскільки сам нічого путнього вигадати не тямив, то нічого іншого йому не залишалося, як збиткувати з інших.

– Тебе сюди не кликали! – відрізав Едмунд.

– Зажди-но, я тут саме віршика складаю, і саме про Нарнію, – не засмутився Юстас. – Якщо ви не проти поезії, то перші рядки вже готові.

Про тих, хто в Нарнії бував,
я склав цей віршик —

Їм ніколи ловити гав,
бо їм дедалі краще...

– Але ж «віршик» і «краще» ніяк не римуються, – здивувалася Люсі.

– Це асонанс, – поважно відповів Юстас.

– Тільки не питай його, до чого тут цей «ананас», – попередив Едмунд. – Він тільки на те й чекає... Не займай його, може, він піде.

Почувши таке, будь-який інший хлопчина або поліз би в бійку, або гримнув би дверима. Тільки не Юстас. Він як стояв, так і стояв далі, посміхаючись щораз ширше й ширше, а потім запитав:

– Бачу, вам до вподоби ця картина.

– Заради всього святого, не починай із ним суперечку про мистецтво й таке інше, – квапливо попередив Едмунд, та Люсі, яка була дуже чесною дівчинкою, уже встигла визнати:

– Так, мені дуже.

– А як на мене, малюночок так собі, негодящий.

– Можеш вийти геть і зачинити за собою двері – з коридору його не видно, – порадив Едмунд.

– А ось чим вона тобі до вподоби? – прискіпався Юстас до Люсі.

– А тим, що... – мовила Люсі, – корабель мов і справді лине серед хвиль, і вода така справжня, ніби мокра... і хвилі накочуються такі справжні, вони хвилюють мене...

Юстас розтулив був рота, аби заперечити, та так із роззявленим ротом і заляк. А заляк він тому, що тієї самої миті він глянув на хвилі й сам те побачив, що вони й справді нібито перекочуються та накочуються просто на нього.

Лише раз у своєму житті він виходив у море, та й то не дуже далеко, до прибережного острова Вайт, а от хвилі тоді загойдали його так, що він аж позеленів. Так от, уявіть собі, тільки-но він глянув на ті хвилі, як його знову загойдало. Він знову позеленів і несміливо кинув ще один погляд на картину. Але тепер уже всі троє застигли, роззявивши роти.

Те, що вони побачили, здається неймовірним, навіть коли читаєш про те у книжечці. Та коли це трапляється насправді, повірити своїм очам зовсім важко. Раптом усе на картині заворушилося, але не так, як, наприклад, у кіно, бо навіть кольори стали справжніми, як у житті. Ніс корабля спочатку занурився у хвилі, здійнявши фонтан бризок, а потім знову здійнявся догори, та так, що визирнули днище та кіль. Тієї самої миті підручник, що спокійно лежав на ліжку в Едмунда за спиною, зненацька зашелестів сторінками, спурхнув і шелепнувся об стіну! Люсі відчула, як її волосся затріпотіло, залоскотало обличчя й шию, як то було б вітряної днини, ось тільки вітер дув не з двору, а з... картини. Вітру навздогін долинали інші звуки: шурхіт хвиль та плескіт води об дощаті борти. І це ще не все: ще одна хвиля – і Люсі відчула різкий солоний морський присмак і зрозуміла, що все відбувається не вві сні, а наяву.

– Що це?! Облиште! – почувся голос Юстаса, сердитий та сиплий із переляку. – Що за жарти?! Якщо ви не припините, я зараз же покличу Альберту...

– Ой!

Брат і сестра, які, на відміну від Юстаса, уже звикли до всіляких незвичайних пригод, теж мимоволі зойкнули, бо просто з картинної рами їх облило холодною солоною водою, від чого у всіх разом затяло дух.

– Я тобі покажу, як жарти жартувати! – заволав Юстас. І тут тієї ж миті сталося одразу декілька подій: Юстас кинувся до картини; Едмунд, який уже розумівся на чарах, кинувся за ним із криком: «Стій! Не роби дурниць!»; Люсі встигла вхопити Юстаса за рукав, і її потягло вперед. До того ж чи то картина раптом збільшилася, чи то дітлахи зменшилися у розмірах, а трапилось от що: Юстас плигнув уперед, аби зірвати картину зі стіни, та виявилось, що він стоїть на рамі, як на балконі, а перед ним не скло, а справжнісіньке море, й об раму, мов об скелястий берег, б'ють вітер і хвилі. Юстас зовсім розгубився і вхопився за Едмунда і Люсі, що встигли встати поруч із ним. Усі завищали, замахали руками, і, коли їм уже здалося, що вони твердо стоять на ногах, на них зненацька накотила велика синя хвиля. Вона

підхопила дітлахів й одним махом змила їх у море. Розпачливий вереск Юстаса перейшов у булькотіння, коли вода потрапила йому до рота.

Люсі лишалось подякувати своїй щасливій зірці за те, що минулого літа вона не пропустила жодного уроку плавання. Щоправда, тепер вона гребла аж занадто завзято, краще було б використовувати економніший стиль, але правда й те, що вода виявилася холоднішою, ніж здавалося на картині, та й часу на роздуми не було. Утім, голову їй вдавалося тримати над водою, та й черевички вона скинула вчасно – це найперше, що повинен зробити той, хто потрапив на глибину в одежі. Більш того, як її й навчали, вона вчасно затримала дихання, затулила рота й розплющила очі. Корабель був зовсім поряд. Його зелений борт здіймався над дітлахами нездоланною стіною, а з палуби їх уже помітили якісь люди. Та тут трапилося те, на що й слід було чекати: чи то з несподіванки, чи то з переляку, але Юстас ухопився за Люсі, й обое пішли під воду.

Якимсь дивом Люсі вдалося ще раз випірнути, аби ковтнути повітря. Тієї ж хвилики вона побачила, як із палуби ластівкою пірнув хтось у білому одязі. На щастя, за кілька махів Едмунд опинився поруч і відірвав несамовито волаючого Юстаса від сестри. Із палуби лунали крики, люди юрмилися уздовж фальшборту, у воду полетіли рятівні линви. Едмунд і відважний рятівник, обличчя якого здалося Люсі віддалено знайомим, разом обмотали Люсі канатом і замахали руками, мовляв, «віра», тобто підіймай. Для Люсі у її становищі час майже завмер – вона аж посиніла від холоду й зубами відстукувала дріб. Насправді ж ті, що стояли з линвами біля фальшборту, лише вичікували слушної нагоди, коли її можна буде втягнути на борт, аби її не жбурнуло об дерев'яну обшивку. Проте, як вони не силкувалися, без розбитого коліна таки не обійшлося. За дві хвилини Люсі, у якої вже зуб на зуб не попадав, стояла на палубі. З неї ручаями стікала вода. Слідом підняли Едмунда, а потім і Юстаса, на якого жаль брав дивитися. Останнім на корабель зтягли їхнього рятівника, парубка із золотавим волоссям, який на вигляд був не набагато старшим за Люсі.

– Кх... Кх... Каспіан! – охнула Люсі, ледве відхекавшись від морської води.

Так, то був саме він, юний король Нарнії, якому вони допомогли зійти на престол під час своєї останньої нарнійської подорожі. Едмунд теж одразу впізнав його, і всі троє радісно обійнялися, плескаючи одне одного по спині.

– А це, мабуть, ваш приятель? – спитав Каспіан, обернувшись до Юстаса з привітною усмішкою.

Та Юстас на привітання не відповів. Він ревів так голосно, що чемним людям ставало аж соромно, мовляв, як то можна: такий великий, а сльози ллє гірше, ніж маленький, тільки через те, що штанці підмочив. А він ридав дедалі дужче й тільки повторював між схлипами:

– Відпустіть мене, нікуди я з вами не пі-піду!.. З вами я вже досить набрався лиха!..

– Відпустити? – здивувався Каспіан. – Хіба що знов у воду...

Та не встиг він і плечима знизати, як Юстас підхопився, стрімголов кинувся до краю палуби й перекинувся через фальшборт, неначе сподівався побачити просто над водою знайому раму від картини. А за нею – кімнату Люсі. Але попереду було лише безкрає пінне море, а над ним блідо-блакитне небо. Не можна нарікати йому на те, що в бідолахи зайшлося серце, але його мало не вивернуло навиворіт.

– Гей, гей, Райнельфе! – покликав Каспіан одного з матросів. – Принеси-но їхнім величностям грогу. Після такого купання їм треба зігрітися як слід.

Він не дарма назвав Едмунда й Люсі «їх величностями» – вони, так само, як і Пітер зі Сьюзан, задовго до нього, ще у стародавні часи, справді були королями й королевами Нарнії. Слід зауважити, що час у Нарнії плине інакше, ніж у нас. Можна прожити в Нарнії хоч сотню років, а повернутися додому того самого дня і навіть тієї самої години, коли ви полишили рідні стіни. І навпаки: якщо потрапити до Нарнії, скажімо, за тиждень після попередньої подорожі, там може пробігти тисячоліття, а може й один день, а може і взагалі якась хви-

лінка. Цього ніколи не вгадаєш завчасно. Ось чому поява братів і сестер Певенсі в Нарнії вдруге стала для нарнійців таким самим дивом, як, наприклад, коли б до Британії, згідно з пророцтвом, повернувся легендарний король Артур. Інколи здається, що чим скоріше те трапилося б, то краще.

Тим часом Райнельф повернувся з чотирма срібними келихами і великим пузатим глемом, що парував травами та вином. Справді, то було саме те, що треба: з першого ж ковтка Люсі та Едмунд відчули, як рятівне тепло розливається по всьому тілу до самісіньких п'ят. А от Юстас лише сьорбнув морського напою, як одразу скривився, сплюнув та заходився рюмсати ще дужче, мовляв, йому й без того недобре й краще б йому принесли якогось споживного вітамінізованого консервованого соку, а ще краще – скоріш висадили б на берег на наступній же зупинці.

– Твій приятель, наш брате, як бачу, бувалий мореплавець, – з усмішкою мовив Каспіан Едмундові у вухо.

Вочевидь він хотів щось додати, та не встиг, бо Юстас знов зарепетував:

– Ой! Тьху! Що це таке? Заберіть звідси цю мерзоту!

Утім, цього разу привід для вереску в нього й справді був. Із кормової каюти з'явилося та попрямувало просто до них доволі незвичне створіння. На перший погляд його можна було назвати мишею. А втім, так воно й було. Проте та миша – чи, краще сказати, миш! – пересувалася на задніх лапах, а зростом була хіба що не до попереку дорослій людині. На голові, трохи нижче вух, красувалася хоч і вузька, але сліпучо-золота стрічка, з якої стирчало довге малинове перо. Шерстка миші була дуже темного, майже чорного, кольору, і на її тлі стрічка з пером мала надзвичайний вигляд. Ліва передня лапка покоїлася на ефесі шпаги, що за довжиною могла сперечатися з власним, тієї миші, хвостом. Миш чудово зберігав рівновагу на хиткій палубі та взагалі тримався із помітною шляхетністю. Едмунд і Люсі одразу впізнали Рипічипа, короля усіх нарнійських мишей, найхоробрішого з усіх розумних тварин Нарнії, що вкрив себе немеркнучою славою під час другої битви на Беруні. Люсі за звичкою хотіла підхопити Рипічипа на руки й притиснути до грудей, наче плюшевого ведмедика, та вона мусила позбавити себе цього задоволення – подібне панібратство король нарнійських мишей міг сприйняти за образ. Тому вона тільки й того, що стала на одне коліно, аби зручніше було розмовляти.

У свою чергу Рипічип виставив уперед ліву ногу, відставив праву, уклонився й церемонно поцілував її ручку. Потім випрямився, підкрутив вуса та пискнув:

– Низький уклін її королівській величності! Моє шанування його величності королю Едмунду! – Тут він вклонився знов. – Ви зробили нам велику честь, зволивши зійти на борт нашого судна, бо саме тепер вашої присутності нам особливо не вистачало під час цього знаменного походу.

– Ой-ой-ой! Хто-небудь, заберіть його геть з очей моїх! – скиглив Юстас. – Я навіть духу мишачого не терплю, а бачити мишу на власні очі і зовсім бридко, особливо дресировану. Я взагалі не терплю вчених тварин! Вони дурні, пихаті й жалюгідні! Від них так тхне поганим смаком і вульгарністю, що аж жаль бере!

– Чи не слід мені розуміти це таким чином, – мовив Рипічип до Люсі після того, як, розвернувшись, зміряв Юстаса довгим пронизливим поглядом, – що цей напрочуд нечемний юнак перебуває під вашим особистим заступництвом? Бо інакше мені не залишається нічого іншого, як...

У цю саме мить Люсі й Едмунд разом чхнули.

– Який же я нетямущий – досі тримаю вас тут у мокрій одежі! – схаменувся Каспіан. – Мерщій до каюти перевдягатися! Люсі, тобі я, звичайно, надам власну каюту, ось тільки, боюся, немає на кораблі жодної сукні. Доведеться тобі вдовольнитися моїми речами. Рипічипе, коли на те ваша ласка, проведіть наших гостей.

– Коли йдеться про безпеку прекрасної дами, – гречно зауважив Рипічип, – то навіть питання честі відступає на другий план... до слушної нагоди. – І він кинув красномовний погляд на Юстаса.

Та Каспіан попросив його поквапитися, і за якусь хвилину перед Люсі прочинилися двері капітанської каюти. Каюта сподобалася Люсі з першого погляду. Крізь три квадратні вікна (або порти) виднілася синя вода з білими бурунами; посередині стояв стіл, із трьох боків його оточували низькі лави, оббиті оксамитом; під стелею гойдалася срібна лампа, з мистецькою майстерністю, як одразу здогадалася Люсі, викувана гномами; а над дверима сяяло золотом зображення Лева. Люсі у захваті переводила погляд з однієї речі на іншу, коли праворуч від неї прочинилися малопомітні двері й на порозі з'явився Каспіан.

– Ця каюта твоя, Люсі, – мовив він, – я тільки заберу деякі речі. – Він заходився копирсатися у шафі. – Як перевдягнешся, викинь мокре за двері, я віддам усе сушитися на камбуз.

У цій каюті Люсі почувалася так, ніби пробула тут щонайменше з місяць. Хитавиця її не турбувала, адже вона звикла до неї ще за її бутність королевою, коли чимало часу проводила в морських мандрах. Щоправда, порівняно з її власною кімнатою, каюта видавалася зовсім крихітною. Зате стіни зі світлого дерева були розписані орнаментами з усіх можливих пташок і звірів і малинових драконів, що причаїлися поміж пагонів виноградної лози. До того ж усе навколо видраїли так, що не було видно ані пилінки. Капітанський одяг виявився завеликим, та це її не бентежило. А от із черевичками була справжня біда: що б вона не приміряла – туфлі, сандалі чи корабельні боти, її нога одразу ж тонула в них. Тому Люсі махнула на все рукою і вирішила далі ходити босоніж. Перевдягнувшись, вона визирнула у віконце, вдивилася у швидкоплинну воду і вдихнула морського повітря на повні груди. Щось їй підказувало, що попереду на них чекають дивовижні пригоди.

Розділ 2

На борту «Зоряного мандрівника»

– А ось і ти, Люсі! – зрадів Каспіан. – Ми саме чекали на тебе. Знайомся, це наш капітан, лорд Дриніан!

Темноволосий чоловік, що стояв поруч із ним, опутився на одне коліно й галантно поцілував їй ручку. Окрім них, на палубі стояли ще Рипічип і Едмунд.

– А де ж Юстас? – поцікавилась Люсі.

– Валяється в ліжку, – махнув рукою Едмунд. – Ну, і нехай! Краще вже його взагалі не займати: що більше з ним панькаєшся, то гірше він себе поводить.

– Що ж, – знизав плечима Каспіан, – а нам тим часом не завадило б дещо обговорити...

– Ще б пак! – підхопив Едмунд. – По-перше, щодо часу. За нашим пройшов рік із тих пір, як ми покинули Нарнію напередодні вашої коронації. А за вашим?

– Рівно три, – обізвався Каспіан.

– Як у вас справи? Усе гаразд? – не втримався Едмунд.

– Хіба ж я полишив свої володіння та вийшов у море, якби щось було негаразд? – зауважив король. – Усе до ладу. Фавни, розумні звірі, гноми і заморці давно перестали сваритися між собою, а велетням, що мешкають на кордонах, ми завдали такого прочухана минулого літа, що вони тепер платять нам данину. До того ж під час моїх мандрівок заморцями править не хто інший, як ваш давній знайомий гном Тиквік. Ви, звичайно, пам'ятаєте його?

– Ще б пак, – усміхнулася Люсі. – Любий вірний Тиквік! Про кращого регента годі й мріяти!

– Він відданий короні, мов борсук, і хоробрий, як... як сам миш! – додав Дриніан. (Він хотів був сказати «хоробрий як лев», але вчасно помітив пильний погляд Рипічипа.)

– То куди ж іде наш корабель? – спитав Едмунд.

– О, це досить довга розповідь, – відповів Каспіан. – Ти, напевно, пам'ятаєш, що, коли я був ще зовсім хлопчиком, мій підступний дядько Міраз відправив сімох друзів мого батька досліджувати далекі східні моря за Самотні острови, побоюючись, що ці шляхетні люди свого часу встануть на мій бік...

– І жоден із них додому так і не повернувся... – продовжила Люсі.

– Авжеж. Так от, у день своєї коронації я поклявся перед очі Аслана, що, коли в Нарнії запанують мир та спокій, я буду плисти на схід, на схід і на схід рівно рік і один день. Якщо вони живі – я знайду їх і поверну додому, а якщо вони пали від руки ворогів – помщуся за їхню загибель. Ось їхні імена: лорд Ревільян, лорд Берн, лорд Аргоз, лорд Мавраморн, лорд Октезіан, лорд Рестимар і лорд... як його... ех, увесь час забуваю...

– Лорд Руп, ваша величносте, – підказав Дриніан.

– Так, звісно ж, лорд Руп! – закивав Каспіан. – Через них ми і заклали корабель. Хоча Рипічип плекає навіть вищу мету.

Усі перевели погляд на Рипічипа.

– Таку ж високу, як і мій бойовий дух, – сказав він. – Хоча це як подивитися: може, вона і мала, як і я сам. Якщо ми вже йдемо на схід, чому б нам не побувати там, де схід саме й починається, на самому краю світу? І подивитися, що там? Насмілюся припустити, що десь там і лежить Асланова країна. Адже Великий Лев завжди приходить зі сходу, з-поза моря.

– Смілива думка! – оцінив Едмунд.

– Але ж, – звернулася до миша Люсі, – що навело тебе на думку, що Асланова країна – то така сама звичайна країна, як і всі інші... Я маю на увазі, країна, куди можна отак доплисти?

– Не знаю, пані, не знаю, – знизав мишачими плечима Рипічип. – Та ось яка штука: коли мене ще колисали у колисці, одна дріада – лісова чарівниця – співала мені таку колискову:

Де зливаються небо та води,
А солоні вода, наче мед,
Ти дістанешся крайнього сходу,
Там не знайдеш ти інших прикмет.
А як духу забракне – та край,
То цю пісню мою пригадай!

– Про що саме йдеться, я не розумію, – додав миш, – та чари тієї колискової я проніс крізь усе життя.

– Де саме ми є, Каспіане? – помовчавши, спитала Люсі.

– Капітану це відомо краще за мене, – скромно відповів Каспіан. Дриніан дістав пошарпану морську карту і розгорнув її на столі.

– Ми ось тут, – він тицьнув вказівним пальцем кудись у карту. – Точніше, тут ми були опівдні. Від самого Кейр-Паравеля нам дмухав ходовий вітер, потім ми дрейфували біля берегів Гальми, де й стали на якор. Губернатор Гальми влаштував на честь його величності грандіозний турнір, під час якого його величність вибив із кульбаки чимало гідних лицарів...

– Та й сам не раз летів шкереберть, – вставив Каспіан. – Досі синці не посходили.

– ...чимало достойних лицарів, – усміхаючись, продовжував лорд Дриніан. – Губернаторові на радість ми навіть мало не посватали його дочку за його величність короля Каспіана, та з цього геть нічого не вийшло.

– Бо вона була ряба та косоока, – пояснив Каспіан.

– Ото бідолашна! – засмутилася Люсі.

– Тож коли ми вийшли з Гальми, – вів далі Дриніан, – то на два дні потрапили в мертвий штиль, так що навіть довелося трохи повеслувати. Тому шлях із Гальми до Скипідару зайняв аж чотири дні. Однак тамтешній король звелів просигналізувати нам із берега, що на Скипідарі лютує якась невідома хвороба. Тож ми обійшли мис, знайшли придатну для висадки бухту подалі від столиці й зійшли на берег лише за тим, щоб поповнити запаси питної води. Наступні три дні ми стояли на якорі, очікуючи погодніх вітер, а коли той нарешті задмухав, узяти курс на Сім Островів. Третього дня до нас наблизився піратський корабель під скипідарськими кольорами. Та пірати, побачивши, що ми пристойно озброєні, побоялися піти на абордаж, тож справа закінчилася короткою перестрілкою лучників.

– Треба було їх наздогнати, самих взяти на абордаж, за комір – і на рею! – войовничо вигукнув Рипічип.

– За п'ять днів попереду з'явився Муїл – найближчий з семи островів архіпелагу. Спустивши вітрило, ми пройшли на веслах протоку і на заході сонця підійшли до Червоної Гавані – столиці острова Бренн. Тамтешні мешканці, намагаючись вразити гостинністю, мало не загодували нас до смерті, а ще більше провіанту надавали з собою. Із тих самих пір ми йшли повним ходом, ніде не зупиняючись, тож, сподіваюся, що післязавтра ми досягнемо Самотніх островів. Отже, ми в дорозі вже майже місяць і відійшли від Нарнії більш як на чотири сотні ліг¹.

– А що далі, за Самотніми островами? – спитала Люсі.

– Цього, ваша величносте, ніхто не знає, – відповів Дриніан. – Хіба що нам щось підкажуть на Самотніх островах.

– Ой, не знаю, не знаю, – похитав головою Едмунд.

¹ 1 ліга = 4828,032 м. (Тут і далі прим. перекл.)

– Отож, – підсумував Рипічип, – саме там, за Самотніми островами, на нас і чекають справжні пригоди!

Перед вечерею Каспіан запропонував показати гостям корабель, та добра Люсі, що вже відчувала докори сумління, відмовилася:

– Я, мабуть, піду до Юстаса. Бідолашний, він, либонь, зовсім занедужав.

– А що з ним? – із чемності поцікавився Каспіан.

– Відомо що, – зітхнула Люсі. – Ми в морі, тож і хвороба у нього морська. Якби тільки зі мною були мої ліки, вони б швидко поставили його на ноги!

– Так вони ж тут, на кораблі! – пригадав Каспіан. – Ти полишила їх у Нарнії, коли рушила додому минулого разу, а я вирішив, що такий скарб варто взяти з собою. Але взагалі-то кажучи, мені шкода було б витратити його на якусь-там морську хворобу.

– Я лише одну крапельку, – пообіцяла Люсі. Каспіан вийняв із рундука невелику скриньку і дістав звідти добре відомий Люсі діамантовий флакончик.

– Прийми, королево, те, що належить тобі за правом, – урочисто промовив він, і вони вийшли з каюти на освітлену сонцем палубу.

На ній, обабіч щогли, були розташовані дві довгі та широкі ляди. Тепер, утім, як і будь-якого іншого ясного дня, вони були широко відчинені, аби сонце та вітер розганяли вогку напівтемряву трюму. Каспіан провів їх до кормової ляди і зійшов сходами вниз, запросивши інших іти за ним. Там, унизу, уздовж кожного борту стояли лави для веслярів, а сонячне світло, що потрапляло в отвори для весел, залишало на стелі дві шерехи яскравих плям. Зрозуміло, корабель Каспіана не мав нічого спільного із жахливими галерами, де на веслах сиділи скуті ланцюгами раби. Веслували тут лише у безвітря або тоді, коли входили в гавань чи виходили з неї. У таких випадках за весла бралися всі – і матроси, і боцман, і сам капітан, окрім, хіба що, Рипічипа, чиї ніжки, тобто лапки, були для цього закороткі. Перед кожною лавою залишалося вільне місце, аби веслярі могли як слід упертися ногами. Зате посередині, глибиною до самого кіля, був провіантський відсік, доверху набитий усякою всячиною: мішками з борошном, барильцями з водою та пивом, бочками солонини, гладішками меду, бурдюками з вином, коробами яблук, горіхів, сиру, морських галет, ріпи та шинки; до стелі, тобто до внутрішнього боку палуби, були підвішені окости – висолені та закопчені свинячі стегна – та в'язанки цибулі, а ще гамаки, у яких спали спостережники після вахти. Каспіан повів усіх за собою, пробираючись уздовж лав. Люсі майже бігла, ледь встигаючи за ним, а Рипічипу взагалі доводилося перестрибувати з лави на лаву. Так вони дісталися дерев'яної перегородки з дверцятами посередині. Каспіан прочинив дверцята, і вони опинилися у приміщенні під кормовими каютами. Порівняно з останніми, воно було аж ніяк не затишним. Стеля нависала просто над головою, до того ж у цьому місці сходилися борти корабля, тож підлоги під ногами наче взагалі не було. Звичайно, тут були ілюмінатори із товстого скла, та їх ніколи не відчиняли, бо вони майже завжди перебували під водою. Тепер корабель трохи погойдувало, і в них по черзі з'являлися то чисте блакитне небо, то каламутна зелена вода.

– Едмунде, ми з тобою розмістимося тут, – сказав Каспіан. – Ліжко ми віддамо помічникові капітана, а для себе почепимо койки з парусини.

– Благаю вас, ваша величносте... – почав був Дриніан, та Каспіан нічого й чути не хотів.

– Не сперечайся, друже, – перебив він Дриніана, – ми вже все давно вирішили. Ви з Ринсом (так звали старшого помічника) ведете корабель до мети і нерідко проводите на містку безсонні ночі, а ми тільки й знаємо, що базікати та пісні співати. Кому, як не вам, розташовуватися нагорі? А нам із королем Едмундом і тут буде нівроку. Стривайте, а як там наш неборак?

Юстас, що лежав долілиць на своєму ліжку, побачивши їх, скривив від обурення неабияк позеленіле обличчя і запитав, коли ж нарешті вщухне ця буря.

– Яка буря? – обурився Каспіан.

Дриніан оглушливо зареготав.

– Ви хотіли сказати шторм, благородний юначе? – виправив він. – Та хіба це шторм?! Кращої погоди морякові годі й бажати!

– А це ще хто такий? – роздратовано спитав Юстас. – Нехай іде геть! У мене від його реготу аж вуха заклало!

– Зачекай хвилинку, Юстасе, у мене для тебе є дещо таке, що нараз поставить тебе на ноги... – терпляче заспокоювала його Люсі.

– Слухай, облиш мене, дай-но мені спокій, – простогнав Юстас, але все ж пригубив рідини з флакончика. – Фу, гидота! – одразу ж сплюнув він, хоча насправді запах із пляшечки йшов чудовий. Усі помітили, що обличчя його одразу ж зарожевіло. Схоже, йому справді полегшало: він відразу припинив скаржитися на шторм і головний біль і натомість рішуче зажадав, аби його негайно висадили на берег, де перш за все він збирається подати чи то ноту, чи то квоту британському консулові (Юстас не був певен, що саме подають у таких випадках). Але коли Рипічип поцікавився, що таке нота і як її подають (він чомусь гадав, що це новий, співучий, засіб викликати супротивника на герць), Юстас тільки й зміг сказати: «От бовдур! Не знати таких простих речей!» Зрештою всі заходилися дружно пояснювати Юстасу, що вони повним ходом плывуть до найближчого відомого їм берега й повернути його в Кембридж до дядька Гарольда так само неможливо, як і відправити, скажімо, на Місяць. Тільки тоді, закопиливши губи, він неохоче погодився перевдягтися у запропонований йому сухий одяг і вийти з усіма на палубу.

Каспіан далі показував їм корабель, хоча особливо оглядати вже було нічого. Вони піднялися на півбак і побачили спостережника, для якого було зроблено спеціальну кабінку в дерев'яному карку дракона. Він оглядав крізь роззявлену пащу дракона морський горизонт.

Поряд був камбуз, тобто корабельна кухня, а також володіння боцмана, теслі та головного лучника. До речі, усі зазвичай вважають, що дим із труби камбуза повинен іти назад, за корму, бо це пароплави завжди зображають саме так. Але з вітрильником усе навпаки: вітер зазвичай дме йому, так би мовити, у спину, несучи дим і всі запахи кухні далеко вперед. Ось тому кухні, тобто, звичайно, камбузи, улаштовують на вітрильниках завжди попереду.

Вони піднялися на бойову вишку на верхівці щогли і навіть здригнулися з переляку: палуба внизу здавалася зовсім крихтною, а гоїдало тут так, що зірватися можна було просто в море, хоча й упавши на палубу можна було звернути в'язи. Спустившись, вони перейшли на корму, де біля румпеля стояли Ринс і стерновий, а за їх спинами височів позолочений хвіст дракона. Усередині невелику кімнатку кільцем опоясувала низька лава.

Корабель мав назву «Зоряний мандрівник» і був аж ніяк не схожий на жоден із наших сучасних кораблів. Більш того, він не нагадував ані фелюгу, ані галеон, ані караку чи галеру, що ходили морями під нарнійськими кольорами у ті часи, коли Нарнією правили Люсі з Едмундом, а також Великий король Пітер. До речі, за часів правління заморських королів високе мистецтво навігації, як жартували бувалі моряки, кінці у воду віддало, і коли дядько Каспіана, самозванець Міраз, відправив сімох лордів у східні моря, їм для цього довелося найняти кораблі та матросів із Гальми. Тепер Каспіан намагався перетворити Нарнію на країну мореходів. За його наказом і був побудований «Зоряний мандрівник» – найкращий із тодішніх кораблів. Він був такий малий, що від носа до щогли на палубі ніде було розвернутися: з одного боку заважала підвішена над люком шлюпка, а з іншого громадився курник (побачивши курей, Люсі одразу ж заходилася їх годувати). Але, попри малі розміри, судно вирізнялося рідкісною красою та морехідними якостями, і неспроста моряки любовно називали його «наша красуня» – видно було, що корабель будували справжні майстри, укладаючи в кожен рангоут чи канат усю душу. Однак Юстас, що нічого нібито й не помічав, увесь час просторікував про потужні лайнери, катери, літаки та підводні човни. «Можна подумати, що він на цьому хоч трохи розуміється», – мимохідь зауважив Едмунд. Брат із сестрою були в захваті від «Зоряного мандрівника» і, коли вони повернулися на корму, де на них чекала вечеря, подивилися, як на заході горить багрянцем вечірня зоря, відчули, як під ногами хитається палуба, а на губи лягає солонуватий присмак морських бризок, пригадали про неznані землі, що чекають на них на сході, щасливій Люсі від захвату навіть забракло мови.

А про те, що думав про все це Юстас, нехай краще розповість чорний записничок, у якому він щось занотовував, щойно наступного ранку йому віддали висушені речі. Він ніколи не розлучався зі своїм записничком і завжди записував у ньому оцінки, які отримувач у школі, бо якщо шкільні дисципліни його цікавили мало, то оцінки – набагато більше. Він навіть завів собі звичку питатися однокласників: «У мене ось скільки, а в тебе?» Та на кораблі йому годі було й сподіватися на гарні оцінки, якщо б навіть їх тут і давали, тож, аби записничок не лежав без діла, він вирішив вести щоденник. Перший його запис був таким:

«7 серпня. Провів уже цілу добу (24 години) на цій клятій посудині, якщо все це, звичайно, не сон. Увесь час вирує жахливий шторм (добре, що я не боюся морської хвороби). На ніс цього кволого човна раз у раз насують величезні океанські хвилі. Залишається дивуватися, як це ми досі не пішли на дно. Інші намагаються робити вигляд, ніби їм за шторм байдуже – чи то вихваляються, чи то від того, що простаки: як справедливо зауважив колись Гарольд, такі завжди не зважають на об'єктивні факти. Хай там що, а вийти у море на такому вутлому суденці було справжнім божевіллям. Воно ж не більше за рятувальну шлюпку! І конструкцію має щонайпримітивнішу. Ніякої тобі кают-компанії чи радіо або басейну. Навіть шезлонга на палубі – і того немає. Увесь вчорашній вечір

Каспіан тягав мене по всіх закутках із такою поважністю, наче показував не цю жалюгідну шкарлупку, а гордість англійського кораблебудування „Квін Мері“! Я намагався розтлумачити йому, що воно таке – справжній корабель, та все дарма. Як на мене, він несосвітений дурень! Е. та Л., зрозуміло, зі мною не згодні. Мабуть, Л. досі не розуміє небезпеки, а Е. просто підлецується до К., як, утім, і всі інші. Інакше як „ваша величносте“ вони до нього не звертаються. Я прямо заявив, що є республіканцем, а він, виявляється, навіть не знає, що то таке. Схоже, він взагалі ні на чому не знається...

Зрозуміло, мене поселили в найогиднішій каюті на кораблі. Викапана щуряча нора. А от Люсі – та отримала у своє розпорядження мало не цілу залу на кормі! (Але це, звичайно, у порівнянні з іншими.) К. послався на те, що вона ж дівчинка. Пригадавши слова Альберти про те, що всі ці поблажки дівчат тільки принижують, я натякнув йому на непристойність його вчинку, але він, здається, нічого не зрозумів. Міг би, між іншим, і здогадатися, що я неодмінно захворію, а можливо, навіть помру, якщо й далі житиму в тій клітці. Е. каже, що нам не годиться нарікати, адже сам К. ділить із нами цю каюту, бо свою віддав Л. Можна подумати, мені від цього легше! Так, мало не забув: на кораблі живе ще щось схоже на здоровенну нахабну мишу, яка нікому не дає проходу та до всіх задирається. Не знаю, як інші, а я вже цього не стерплю. Ось я вже йому вкорочу хвоста, нехай тільки спробує до мене прискіпатися!

Р. С. Тутешнє харчування теж вкрай паскудне!»

Сутичка між Юстасом і Рипічипом сталася навіть раніше, ніж можна було очікувати. Наступного вечора, коли всі вже сиділи за столом, з нетерпінням чекаючи на вечерю (морське повітря, як відомо, помітно поліпшує апетит), Юстас з'явився на порозі, трясучи рукою та волаючи не своїм голосом:

– Ця підступна маленька тварюка мене мало не вбила! Вимагаю, аби його взяли під варту! Інакше, Каспіане, я буду на вас скаржитися і доможуся, аби його судили і суворо покарали!

У цю хвилину з'явився і сам Рипічип: у лапі він тримав шпагу, вуса його загрозливо стирчали, але тон його залишався чемним, як і завжди:

– Прошу прийняти мої щирі вибачення усіх присутніх і насамперед вашу величність, – промовив він. – Якби я міг припустити, що він сховається тут, то вибрав би більш слушну мить для його виховання.

– Та що ж сталося? – запитав Едмунд.

А сталося ось що: Рипічип, який повсякчас страждав через те, що корабель, на його думку, пливе занадто повільно, нерідко забирався на самий ніс судна ближче до голови дракона, нетерпляче дивився на схід і тоненьким скрипучим голосом наспівував ту саму колицкову, що колись заспівала для нього дріада. Він ні за що не тримався, але, попри хитавицю, твердо стояв на ногах, можливо, тому, що тримати рівновагу йому допомагав довгий хвіст. Команда вже давно звикла до такої його звички, а вахтові завжди були раді, що є з ким перекинутися слівцем на вахті. Яким чином Юстас, який ще не звик зберігати на палубі рівновагу, дійшов до півбаку, досі залишається загадкою. І вже зовсім не зрозуміло, що йому там знадобилося. Можливо, він сподівався побачити попереду землю, де з берега його виглядає британський консул, а може, намагався прокрастися на камбуз і поцупити щось смачненьке. У будь-якому разі, коли він побачив просто перед своїм носом довгий мишачий хвіст, що нахабно відстукував такт, то одразу забув про все інше. Йому страшенно закортіло схопити

Рипічипа за хвіст та повертіти над головою, мов іграшковий літак на мотузочці, а потім втекти й досхочу нареготатися.

Спочатку все йшло як він задумав: мишачий король виявився не важчим за кішку. Юстас миттєво зірвав його з місця, потішаючись над тим, як миш повис на власному хвості, розчепіривши лапки та роззявивши рота. Але Рипічипу випадало захищати своє життя і в більш небезпечних випадках, тож він ніколи не втрачав ані голови, ані шпаги. Погодьтеся, що останню не так уже й легко вихопити, коли вас розкручують у повітрі за хвіст, але для Рипічипа то було миттєвою справою. А ще за мить Юстас відчув, що його руку наче двічі вжалив велетенський джміль. Він негайно ж випустив хвоста. Рипічип підстрибнув на палубі, ніби пружний м'ячик, і опинився навпроти кривдника. Біля самого живота Юстаса зі свистом майнув грізний блискучий клинок (у Нарнії удар нижче від пояса не вважався забороненим для мишей, оскільки вище вони все одно не діставали).

— Годі! — заволав Юстас. — Киш! Іди геть! Прибери цю штуку, вона ж гостра! Припини, кому кажу! Припини, бо я скажу Каспіану! Нехай тебе посадять на ланцюг та вдягнуть намордника!

— Берися до шпаги, боягузе! — грізно запищав миш. — Захищайся, бо я шпагою плазом відшмагаю тебе до синців!

— Немає в мене ніякої шпаги, — замахав руками Юстас. — І взагалі я пацифіст. Я проти всякого насильства.

— Наскільки я розумію, — насупився Рипічип, злегка опускаючи шпагу, — ти відмовляєшся дати мені сатисфакцію?

— Яку ще сатисфакцію? Щось я не зрозумію, що ви маєте на увазі, — зблід Юстас, притискаючи до грудей «пошкоджену» руку. — Уже й пожартувати не можна? Ну, не можна, так не можна... більше я з вами не граюся!

— Більше не гратимешся, кажеш? — вигукнув Рипічип. — Що ж, нехай це навчить тебе поважати честь лицаря! Честь миші! Честь мишачого хвоста!

З кожним словом він шмагав Юстаса плазом своєю прославленою шпагою, зробленою гномами-ковалями, гнучкою та сікучою, мов березова різка. Юстас, звичайно, ходив у таку школу, де тілесні покарання не дозволялися, тому його відчуття відрізнялися винятковою новизною. Це дозволило йому відкрити у собі нові здібності: з'ясувалося, що навіть без навички ходити по палубі у хитавицю, він, тим не менш, міг добре по ній бігати. В одну мить він опинився на кормі й увірвався до каюти, не чуючи під собою ніг. Зате він добре відчував ті місця, до яких Рипічип дотягнувся своєю шпагою, доки біг за ним по п'ятах.

У каюті усі жваво взялися обговорювати умови двобою: Каспіан з такої нагоди запропонував Юстасу свого меча, а Едмунд та Дриніан роздумували, як зрівняти шанси дуелянтів, один із яких був набагато більший за другого. Переляканому Юстасу нічого не залишилося, як вичавити крізь губу досить плутані слова вибачення, після чого Люсі повела його бинтувати руку. Цієї ночі він довго мостився, обираючи положення для сну, і нарешті заснув, завалившись на лівий бік.

Розділ 3

Самотні острови

– Бачу землю! – закричав з носа корабля спостережник.

Не встигнувши розповісти Ринсу якусь захопливу історію до кінця, Люсі спустилася по трапу з корми й побігла на ніс. Едмунд поспішив за нею, і вони зійшли на півбак, де вже стояли Каспіан, Дриніан та Рипічип. Ранок випав прохолодний. Свинцеве небо низько нависало над темно-синьою водою, по якій котилися білі баранці хвиль, і з правого борту, немов невисокий зелений пагорок посеред моря, бовванів найближчий із Самотніх островів – Фелімат. А ще далі мріли сірі скелі іншого острова, що йменувався Дорном.

– Та це ж Фелімат, наш давній знайомий! А он – старий Дорн! – заплескала в долоні Люсі. – О, Едмунде, як же давно ми тут не були!

– До речі, я й донині ще не знаю, відколи вони належать Нарнії, – зізнався Каспіан. – Їх, певне, виборов Великий король Пітер?

– Та ні, – відгукнувся Едмунд. – Вони були нарнійськими з давніх-давен – ще за часів Білої Відьми. Узагалі-то нікому так досі й не відомо, за яких обставин острови ввійшли до складу нарнійських володінь. Якщо це врешті-решт з'ясується і виявиться не понадміру нудним, то про це можна буде написати справжнісіньку окрему книжку.

– Сір, накажете причалити? – запитав Дриніан.

– Напевне, на Феліматі нам робити нема чого, – сказав Едмунд з виглядом дойди. – У наші дні він був практично незаселеним та, скидається, залишився таким і досі. Більшість остров'ян живе на Дорні й на Аврі (так зветься третій острів). А на Феліматі лише пасуть овець.

– Тоді, мабуть, обійдемо мис і висадимося на Дорні, – сказав Дриніан. – Що ж, доведеться сісти на гребку.

– Шкода, що ми не підійдемо до Фелімату, – посумнішала Люсі. – А мені так кортіло побродити там босоніж по траві... Це одне з тих рідкісних місць, де самотність не красе, а радує.

– Я б теж залюбки розходив ноги, – сказав Каспіан. – Знаєте що? А нехай нас відвезуть туди на шлюпці, ми пройдемо через острів на своїх власних, а «Зоряний мандрівник» підбере нас із того боку!

Якби в Каспіана була хоча б половина того досвіду, який він набув під час дальнього плавання, то, швидше за все, він би утримувався від такої пропозиції. Але на той момент і йому, й решті ця думка здалася досить-таки слухною.

– Ой, давайте! – зраділа Люсі.

– Ти з нами? – запитав Каспіан Юстаса, котрий саме вийшов на палубу, обережно несучи перед собою перев'язану руку.

– Я ладен на все, що завгодно, тільки б швидше геть із цієї осоружної посудини!

– Осоружної? – нахмурився Дриніан. – Що ви хочете цим сказати?

– У цивілізованих країнах, таких як моя, – поважно сказав Юстас, – кораблі такі великі, що коли перебуваєш усередині, то навіть і не помічаєш, що ти в морі.

– Але яка втіха від таких подорожей? – вразився Каспіан. – Краще вже взагалі сидіти у чотирьох стінах на березі вдома. Що ж, розпорядіться, аби спустили шлюпку, мілорде, – повернувся він до капітана.

За кілька хвилин король Нарнії в супроводі Рипічипа, Едмунда, Люсі та Юстаса ступив на берег Фелімату. Шлюпка відчалила, а вони ну роздивлятися навсібіч. Вітрильник їм звідси видавався зовсім іграшковим.

Люсі, як того й бажала, була босоніж, адже черевички її, як пам'ятаєте, пустилися на дно. Та так було навіть ліпше, бо під ногами слався м'який мох. Було надзвичайно приємно знову опинитися на березі й відчутти напівзабуті запахи землі й трави. Земля, мов та палуба, начебто хиталася в них під ногами, але таке увижається кожному, хто сходить на берег після тривалого плавання. Тут було набагато тепліше, аніж на кораблі, а коли дорогою траплявся пісок, Люсі з насолодою тьопала по ньому босяка. На плечі в неї сидів Рипічип, умовити якого на це їй коштувало чималих зусиль. Спершу той уперто не бажав здаватися й мужньо плутався у всіх попід ногами.

Десь у підмар'ї заливався жайворон.

Вони вибралися на досить-таки крутий, хоча й невисокий, пагорб і, звісно ж, озирнулися на «Зоряного мандрівника». Виблискуючи на сонці, неначе велетенський золотисто-зелений жук, він неквапно плив на веслах до північно-східного берега острова. Мандрівники перевалили через гребінь, і корабель зник з-перед очей.

Тепер перед ними простягався острів Дорн. Від Фелімату його відділяла протока на око в мілью завширшки. Позаду й лівіше Фелімату виднівся острів Авра, а на Дорні чітко виступали білі мури містечка Вузька Гавань.

– Гей, гляньте! – раптом приглушено промовив Едмунд. У квітучій долині, куди вони саме спускалися, сиділо під деревом шестеро чи семеро озброєних чолов'яг, досить-таки лютих з виду.

– Не кажіть їм, хто ми такі, – перестеріг Каспіан.

– Може, нам ще й помолитися? – грізно пропищав Рипічип з висоти свого становища.

– Мені спало на думку, – продовжував Каспіан, – що тут, певна річ, давно не отримували жодних звісток із Нарнії і могли, чого доброго, забути, що острови належать їй. Коли це так, то королями тут краще не рекомендуватися.

– Нас мало, та з нами наші шпаги! – войовниче нагадав Рипічип.

– Так-то воно так, – сказав Каспіан, окинувши оком свій загін. – І все ж, якщо трапиться, що всі три острови треба виборювати заново, то я вважав би за ліпше повернутися сюди з численнішим військом.

Тим часом вони вже наблизилися до незнайомців, один із яких – довгов'язий чорнявий здоровань – вигукнув могутнім басом:

– Доброго ранку всім вам!

– І вам усім доброго ранку, – відповів Каспіан. – Скажіть, Самотніми островами все ще править губернатор чи, може, уже хто-небудь інший?

– Звісно, губернатор, хто ж ще, – відгукнувся здоровань. – Його мудрійшість Бельмес, власною персоною.

– А чи це не його палац прикрашає собою Вузьку Гавань? – запитав Едмунд з увічливості.

– Та ви, я бачу, нетутешні... – прищурився здоровань. – У такому випадку... чи не бажаєте ви сісти й випити з нами за знайомство?

Каспіан гречно подякував, хоча йому та його супутникам новий знайомий чомусь не припав до вподоби. Вони сіли на землю, проте ледве встигли піднести до губ кубки, як чорнявий кивнув своїм друзям, і всі п'ятеро гостей миттю опинилися в їхніх дужих лабетах. Вони спробували чинити опір, та сили були занадто нерівні, й незабаром їх обеззброїли, а руки скрутили за спиною. Тільки Рипічип ще борсався в руках свого супротивника, норовлячи гризнути того якнайболючіше.

– Обережніше з цією звірюкою, Дзявкінсе! – крикнув ватажок. – Дивись, не зіпсууй товар. Здається мені, ми зможемо продати його дорожче за інших.

– Руки геть від мене, нікчемний боягузе! – обурено пискнув Рипічип. – Ззаду нападати безчесно!

– Ти ба! – здивувався работорговець (то чорнявий саме ним і був). – Він ще й розмовляти вміє! Бодай я буду клятий, якщо віддам його менше, ніж за двісті півмісяців! (Остраханський півмісяць, ходова монета цих країв, дорівнювала за тодішнім курсом приблизно третині англійського фунта стерлінга.)

– То ось хто ти такий, – сказав Каспіан. – Работорговець і викрадач дітей... Що ж, можеш собою хизуватися, негіднику.

– Добре, хай так, – перебив вожак. – Тільки не треба мене виховувати. Деякі речі треба сприймати простіше. Я це роблю не заради власної втіхи. Кожен заробляє на хліб, як може.

– Куди ви нас збираєтеся везти? – запитала Люсі, відчуваючи, що слова даються їй через силу.

– У Вузьку Гавань, куди ж іще! – вразився работорговець. – Завтра там базарний день.

– А британський консул тут є? – запитав Юстас.

– Чого-чого? – перепитав викрадач. Юстас почав пояснювати, хто такий консул, та работорговець незабаром позбавив його довгих та марних старань.

– Годі базікати! – рявкнув він. – Із мишею, що говорить, нам, само собою, поталанило, але від цього розумника мене вже нудить! Гайда, хлопці!

Люсі, Едмунда, Юстаса й Каспіана зв'язали однією мотузкою, не боляче, але досить-таки туго, й повели до берега. Рипічипа несли на руках. Він уже не кусався, бо йому пригрозили надягнути намордника, проте говорив без упину. Він обкладав головного работорговця такими добірними прокльонами й лайкою, що Люсі дивом дивувалася, як тому досі вдалося зберегти витримку. Та вожака це, здавалося, лише потішало. Коли Рипічип замовкав, аби набрати побільше повітря, торговець лише примовляв: «Нумо, мишенятку!», «Ач дає! Так і здається, що сам кумекає, про що пишчить!», «І хто з вас так його надресирував?» Усе це вкрай розлютило Рипічипа, і він вирішив заразом виплеснути все, що в нього накопало на серці. Та накопало так багато, що він мало не подавився словами й, знесилений, припинив.

Вони спустилися на берег, звідки було видно Дорн. Тут стояло кілька будиночків, до вбитого в пісок кілочка було прив'язано довгого човна, а трохи подалі качався на хвилях брудний та обтріпаний вітрильник.

– Так от, малеча, – сказав работорговець. – Лізьте мерщій у човен, та щоб мені без шуму, а то погано буде!

У цей час із одного з будиночків, що на вигляд був схожим на таверну, заявився височенний бородань і сказав:

– У тебе, я бачу, Гавкінсе, новий товар?

Работорговець, якого саме так звали, низько вклонився і розплився в улесливій посмішці:

– Й до того ж добірний, ваша ясновельможносте.

– Скільки ти хочеш за цього хлопчиська? – спитав бородань, ткнувши пальцем на Каспіана.

– О, – заметушився Гавкінс, – я не сумнівався, що ви, ваша ясновельможносте, відразу помітите справжній товар. Та й сам я ніколи б вам казна-що не підсунув. Хлопчина справді славний. Я вже встиг до нього начебто навіть прив'язатися, як до рідного... Я взагалі людина душевна й чула. І як я тільки взявся за цю роботу – досі не второпаю... Та, нехай так, для такого покупця, як ви, ваша ясновельможносте...

– Називай ціну, смердючий пес, – зневажливо кинув бородань. – Думаєш, мені цікаво слухати твою жалюгідну брехню?

– Для вас, ваша ясновельможносте, і тільки для вас – триста півмісяців. Та з будь-кого іншого я б узяв набагато, набагато...

– Даю сто п'ятдесят.

– Благаю, лише не розлучайте нас! – вигукнула Люсі. – Ви навіть не знаєте, кого ви... – та тут вона замовкла, бачачи, що Каспіан і тепер не бажає відкриватися.

– Отже, сто п'ятдесят, – повторив покупець. – Дуже шкода, дівчино, та всіх вас я купити не можу. Відв'яжи мого хлопчача, Гавкінсе. Та диви – обережніше з рештою, зрозуміло?

– Та що ви! – образився Гавкінс. – На всіх островах не знайдеться купця, який пильнував би за своїм товаром дбайливіше за мене! Я подбаю про них, як про власних дітей!

– Це вже напевно, – похмуро зауважив бородань.

І для дітей настала жахлива хвилина. Каспіана відв'язали, і його новий господар наказав:

– Ідемо, юначе.

Люсі розридалася, а Едмунд сильно зблід. Та Каспіан обернувся через плече й кинув:

– Не зневіряйтеся. Ось побачите – все закінчиться добре. До побачення, друзі!

– Гей, панночко, – сказав Гавкінс Люсі, – ану, годі нюні розпускати, а то завтра тебе, таку шмаркату, ніхто й купляти не захоче!

Невдовзі вони були на кораблі. Їх відвели вниз, у довге напівтемне приміщення, де виявилось чимало інших сердешних бранців. Гавкінс, звісна річ, був не просто работорговцем, але ще й піратом: він сновигав протоками між островами й хапав усіх, хто потрапляв йому під піратську руку. Серед полонян дітям не вдалося зустріти жодного співвітчизника; тут томилися в основному гальмійці й скипідарці. Сидячи на соломі, Едмунд і Люсі з тривогою думали про долю Каспіана, а Юстас неспинно бурчав, звинувачуючи у тому, що трапилося, кого завгодно, окрім самого себе.

Тим часом із Каспіаном відбувалося дещо таке, що більше варте на увагу, ніж опис невільницького корабля. Чоловік, який купив його, пройшов із ним вузькою вуличкою між будиночками й вивів на широкий вигін за поселенням. Там він повернувся до нього обличчям.

– Не бійся мене, – промовив він. – Я не зроблю тобі нічого лихого. А купив я тебе ось чому: ти нагадав мені одного чоловіка...

– Дозвольте запитати, кого, ваша світлосте? – проказав Каспіан.

– Мого єдиного повелителя, законного короля Нарнії Каспіана...

Тут Каспіан вирішив зіграти відкрито.

– Ваша світлосте, – сказав він, – я і є Каспіан, король Нарнії.

– Такими словами не кидаються, – сказав, помовчавши, бородань. – Чим ти можеш довести правоту своїх слів?

– По-перше, ви самі мене впізнали, – відповів Каспіан. – По-друге, я можу сказати вам, хто ви. Ви – один із семи нарнійських лордів, котрих мій дядько Міраз відправив на пошуки східних земель! Так, ви – один із семи! Ви або Аргоз, або Берн, або Октезіан, або Рестимар, або Мавраморн, або Ревільян, або... е-е... як його... Ет, знову забув! І нарешті, якщо буде ласка вашої світлості дати мені шпагу, то я зумію довести у чесному двобою будь-кому, що я Каспіан, син Каспіана, законний король Нарнії, правитель Кейр-Паравеля та володар Самотніх островів!

– Клянусь небесами, – вигукнув бородань, – до чого знайомий мені цей голос! Я немовби знову чую милий моєму серцю голос Каспіана Дев'ятого! Найуклінніше шанування вашій королівській величності... – І він упав навколішки й поцілував руку короля.

– Гроші, які ви витратили на покупку моєї особи, будуть повернуті вам із королівської скарбниці, – промовив Каспіан.

– Вони ще, сір, не потрапили до кишені Гавкінса – сказав лорд Берн (тому що це був саме він). – І, смію вас запевнити, ніколи не потраплять. Я уже сотню разів пропонував його мудрійшості губернатору покласти край цій огидній торгівлі живим товаром. Надіюся, що цього разу мені вдасться його переконати.

– Ясновельможний лорде Берн, – сказав Каспіан, – мені пече розпитати вас про те, як стоять справи на цих островах. Та спершу розкажіть, що було з вами?

– Розповідь моя буде недовга, – відповів Берн. – Коли я та шестеро моїх друзів досягли цих країв, я покохав тут одну прекрасну остров'янку і вирішив, що морських пригод з мене досить. Повертатися до Нарнії, допоки нею правив вашої величності підлий дядечко, мені також не всміхалося. Тож я, не довго надумуючись, одружився і ввесь цей час прожив тут.

– А що за людина цей Бельмес, тутешній губернатор? Чи визнає він, що служить нарнійському королю?

– На словах, авжеж, визнає, – відповів Берн. – Усі справи тут вершаться іменем короля. Та навряд чи зрадіє, якщо у його володіння пожалує сам король. І якщо ви, ваша величносте, предстанете перед ним без зброї й охорони, то іменем короля – тобто вашим же власним – він оголосить вас крутієм і самозванцем, і тоді за ваше життя я не дав би і півнапівмісяця. Чи багато з вами людей?

– Мій корабель саме обходить острів, – сказав Каспіан. – На ньому близько тридцяти озброєних вояків. Ми могли б дочекатися його, напасти на Гавкінса й звільнити моїх полонених друзів...

– Не раджу, – сказав Берн. – Якщо справа дійде до сутички, на допомогу Гавкінсу з Вузької Гавані можуть приспіти ще два-три кораблі. Краще вдати, що у нас війська без ліку, і посіяти в лавах супротивника переполох. Бельмес – неабиякий боягуз, і це, гадаю, буде неважко. У відкритий бій вступати не варто.

Розмірковуючи таким чином, Каспіан і Берн вийшли на берег північніше від поселення, і там Каспіан просурмив у ріг. Цей був звичайнісінький собі ріг, бо чарівний Каспіан залишив своєму регенту – Тиквіку. Дриніан, що давно чекав на сигнал, відразу ж упізнав звук королівського рога, і «Зоряний мандрівник» встав на якір неподалік берега. На воду спустили ту саму трудівницю-шлюпку, і незабаром Каспіан і лорд Берн стояли на палубі, пояс-

нюючи капітану, що сталося. Дриніан, подібно до Каспіана, поривався негайно брати корабель работоргівця на абордаж, та Берн зумів-таки відрадити і його.

– Тримайте курс уздовж протоки, капітане, – сказав він, – а потім повернете на Авру. Там лежать мої володіння. Але спершу підніміть королівську хоругву, виставте на борт бойові щити й відрядіть якомога більше вояків на абордажну палубу. І на відстані у п'ять летів стріли звідси, коли вийдете у відкрите море, з лівого борту на носі вивісьте сигнальні прапорці.

– Сигнальні прапорці? Для кого? – здивувався Дриніан.

– Як для кого? Для інших кораблів нашої ескадри. Їх у нас нема, але Бельмес має думати, що вони в нас є.

– Гм, зрозумів... – сказав Дриніан, потираючи долоні. – І нехай усі вони прочитають наші сигнали. Що ж просигналізувати? «Наказую всій ескадрі обігнути з півдня Авру і зібратися в?...»

– Бернстеді, – підказав лорд Берн. – Це буде саме те! Весь шлях ескадри, якби така була, не проглядався б із Вузької Гавані.

Хоча як Каспіану не шкода було друзів, що нудилися в трюмі невіленьницького корабля Гавкінса, та решта дня виявилася вдалішою. Під вечір (бо їм довелося увесь час іти на веслах), після того як обійшли праворуч північно-східний виступ Дорну, а потім лівим бортом – Авру, вони увійшли у тиху гавань на південному узбережжі Аври, де до води спускалися мальовничі землі Берна. Підданці Берна, багато з яких, як було видно з борту, поралися в полі, були йоменами (тобто вільними людьми), і то були щасливий і квітучий край. Тут вони ступили на берег, де в невисокому будиночку з колонами, що виходив на затоку, на них чекала просто королівська вечеря. Берн, його чарівна дружина і славні доньки влаштували їм теплий прийом. Коли стемніло, Берн відправив човном посланця на Дорн із велінням здійснити певні приготування на день прийдешній, та які саме точно він не сказав.

Розділ 4

Що робив на острові Каспіан

Наступного ранку лорд Берн раненько розбудив гостей і після сніданку попросив Каспіана зібрати всіх воїнів у повному бойовому спорядженні.

– Та найголовніше, – додав лорд, – зброя й обладунки мають так блищати, неначе сьогодні королівське військо на очах цілого світу виступає в найвеличніший похід!

Коли приготування були закінчені, люди Каспіана і невеликий загін Берна, напхот напхавшись у три шлюпки, узяли курс на Вузьку Гавань. Високо над головою Каспіана майорів королівський стяг; поруч із королем стояв його вірний сурмач.

Незабаром вони підійшли до пристані, й Каспіан побачив, що на ній зібралася юрба. «Для цього я й посилав сюди гінця з радісною звісткою, – сказав Берн. – Усі вони – наші друзі й добродішні громадяни». І, як тільки Каспіан ступив на берег, люди замахали руками й закричали: «Нарнії – ура! Хай живе король!» Тієї ж миті зі сторони міста залунав веселий передзвін: посланець Берна поцілувався і про це. Тоді Каспіан наказав прапороносцю виступити вперед, а сурмачу грати, не шкодуючи сил, і військо закрокувало вулицею. Під ногами солдатів дрижала земля, і їхні обладунки так вигравали на вранішньому сонці, що городяни проти волі жмурилися, моргали й утирали радісні сльози.

Спершу військо вітали лише ті, кого попередив нічний вісник; адже вони до цього готувалися і про все знали заздалегідь. Потім за солдатами причепилася босонога дівтора: ще б пак, не часто ж доводилося бачити такий парад! Згодом долучилися школярі, які не забули прихопити хлопавки та тарахтавки й торохтійки; вони так само обожнювали паради і до того ж відчували: що більше на вулицях гвалту та гармидеру, то швидше сьогодні скасують уроки. А далі й бабусі висунули з вікон голови в очіпках та дружно здоровили короля – адже що порівняно з ним якийсь там губернатор?! А потім на вулиці вибігли молоденькі дівчатка: перше, вони ніколи не споглядали справжнього короля, а по-друге, у сяянні шоломів і кольчуг Каспіан, Дриніан і всі решта видалися їм казковими красенями. А за дівчатами похопилися й парубки, аби довідатися, на що це там видивляються їхні дівчата. Тож, коли Каспіан добувся воріт палацу, усе місто вирувало й бурлило, як чайник на грубці. Урешті-решт, цей шум почув сам Бельмес, який сидів за столом у палаці та, як завжди, висмоктував із пальця усілякі укази та накази, формуляри та циркуляри, розпорядження та веління.

Тоді нарнійський сурмач що було сил дмухнув у свою сурму й закричав:

– Відчиніть ворота їх величності королю Нарнії! Король Каспіан із візитом до свого вірогідданого намісника, губернатора Самотніх островів!!!

У ті часи на островах усе звикли робити ліниво, на галай-балай та абияк, тому перед Каспіаном не розчахнулися ворота, а лише трохи прочинилася скрипуча хвірточка. Із неї визирнув сонний скуйовджений стражник у старому заяложеному нічному каптурі замість шолома та з іржавою пікою в руці. Він сіпнувся і заморгав, побачивши блискучі обладунки, а потім, позіхаючи в кулак, прошамкотів крізь діру в зубі:

– Штороннім вхід шуворо заборонено. У їх... е-е-ехх... Губернаторства прийом лишень по шуботам, ж дев'яти до десяти. Милошті... е-ехе-хе... прошимо... у шуботу!

– Геть каптур перед королем! – гримнув лорд Берн і так гепнув стражника по плечу, що каптур злетів і сам.

– Що це жначить? – почав дратуватися стражник, але ніхто його вже не слухав. Двоє солдатів Каспіана ступили у хвіртку й, насилу подужавши іржаві засуви, широко розчахнули обидві ворітничі брами. Король та його військо зараз же увійшли у двір. Там без діла тинялися декілька губернаторських стражників; почувши шум, решта їхніх товаришів юрмою висипали з дверей харчівні, поквапом витираючи рукавами губи. І хоча їхні кольчуги та

шоломи давно просилися на сміття, самі стражники, вочевидь, на здоров'я не нарікали й могли, чого доброго, дати відсіч. Момент був визначальний, і Каспіан вирішив діяти, поки вони не розібралися що до чого.

– Де начальник сторожі? – запитав він.

– Здається, це я, якщо мені не зраджує пам'ять, – відповів тендітний молодик без обладунку, але в тонкій сорочці з мереживами. Ні меча, ні шпаги в нього не було, а в руці він тримав квіточку.

– Ми бажаємо, – сказав Каспіан, – щоб візит нашої королівської особи на архіпелаг Самотніх островів наповнив серця наших громадян не сум'яттям і переполохом, а радістю. Інакше ми знайшли б що сказати з приводу зброї та обладунків ваших воїнів. Та ми вас пробачаємо. Накажіть викотити барильце вина: нехай стражники піднесуть чарки за наше здоров'є. Однак завтра ополудні вони повинні вишикуватися у стрій і мати вигляд справжніх вояків, а не мандрівних комедіантів. Подбайте про це, якщо не хочете випробувати наш королівський гнів!

Безжурне чоло капітана стражників прорізала страждальницька зморшка. Тут Берн вигукнув: «Ура королю!» Солдати, які, хоч не все второпали, про барильця вина розчули дуже добре, грянули тричі «ура-а-а!»

Каспіан наказав більшості своїх воїнів залишитися у дворі, а сам у товаристві Дриніана, Берна і чотирьох матросів пройшов до зали прийомів.

Біля дальньої стіни в оточенні кількох секретарів сидів за столом його мудрійшість губернатор Самотніх островів. Бельмес був сухорлявим дідуганом із колись розкішною, а тепер досить-таки поріділою та посивілою кучмою. Він зміряв тих, хто ввійшов, відсутнім поглядом, потім утнувся носом у свої папери й звично прогугнявив: «Прийом щосуботи, з дев'ятої до десятої».

Каспіан кивнув Берну й відійшов убік. Берн і Дриніан зробили крок уперед, схопили стіл з обох країв, підняли його та шпурнули в куток. Стіл покотився сторчака, і з нього навсідбіч полетіли папери, печатки, промокашки, течки, ручки й каламарі. Тоді Берн і Дриніан дбайливо витягнули губернатора з крісла й поставили на ноги, розвернувши обличчям у той бік, де він щойно солідно сидів. За мить Каспіан зайняв його місце й поклав собі на коліна оголений меч.

– Ваша світлосте, – сказав він, наводячи оком на Бельмеса. – Ви зустрічаєте нас менш гостинно, ніж ми на те сподівалися. Ми – король Нарнії.

– А де це написано? – не змигнувши оком спитав губернатор. – Я не одержав аніяких повідомлень. Ваші дії вважаю незаконними. Згодний розглянути письмові заяви...

– Ми завітали, щоб перевірити вашу роботу, – продовжував Каспіан. – Вам доведеться надати пояснення з двох питань. Перше: ми не знайшли жодних записів про те, що острови сплатили нарнійській короні належну данину хоча б один раз за останні сто п'ятдесят років.

– Пропоную розглянути це питання на наступному щомісячному засіданні ради, – перебив Бельмес. – Якщо пропозицію буде прийнято, ми створимо спеціальну комісію, яка підготує доповідь про фінансовий стан до першого засідання в наступному фінансовому році.

– А в наших законах, до речі, чорним по білому написано, – казав далі Каспіан, не звертаючи уваги на слова Бельмеса, – що у випадку несплати данини губернатор мусить відшкодувати нестачу з власної кишені.

Почувши таку заяву, Бельмес немовби повернувся до тями.

– О, про це не може бути й мови! Це економічно неможливо. Ваша величність, мабуть, жартують, хе-хе? – сказав він та не засміявся.

Він саме гарячково обмізковував, як би швидше позбутися непроханих гостей. Знай він, що у Каспіана лише один корабель, а замість незлічимого війська – лише його екіпаж, він доклав би зусиль заспокоїти їх солодкими словесами, а вночі наказав би схопити й замкнути до казематів палацу. Та він бачив, як напередодні, проходячи протокою, якийсь невідомий бойовий корабель подавав сигнали – ймовірноше всього, своїм супутникам. Тоді він ще не знав, що це корабель самого короля: стояв майже повний штиль, і хоругва із золотим левом не майоріла на вітрі; тому губернатор вирішив почекати, що ж воно буде далі. Але тепер він уже не сумнівався, що біля Бернстеда стоїть на якорі усенький королівський флот. Бельмес ні за що не повірив би, що можна увійти у Вузьку Гавань і намагатися завоювати острови із загоном у якісь п'ятдесят людей. Принаймні самого себе в такій ролі він аж ніяк не міг уявити.

– І друге, – сказав Каспіан. – Ми волимо відати, чому ви дозволили таке потворне та ганебне явище, як торгівля невольниками? Адже в усі часи вона засуджувалася і заборонялася нарнійськими законами!

– Вона, на жаль, є неминучою, й більш того – доконечна! – викрикнув губернатор. – Це підвалини економічного піднесення островів, джерело теперішнього та запорука майбутнього процвітання!

– Але навіщо вам раби?

– Ми їх екс-пор-ту-ємо, ваша величносте. Відправляємо в Остраханство, та й на інші ринки також. Ми – великий торговельний центр!

– Іншими словами, – сказав Каспіан, – вам самим раби не потрібні. Тоді поясніть, яку вигоду ви маєте від цієї торгівлі, якщо всі гроші загібають усякі Гавкінси?

Бельмес зобразив на обличчі добреньку батьківську усмішку й відповів:

– Ваша величносте, у такому ніжному віці буває часом непросто розібратися у хитро-мудрощах економічного розвитку. Але у мене є таблиці, графіки, у мене є...

– Навіть у своєму, як ви сказали, ніжному віці, – перебив його Каспіан, – у подібному промислі я можу розібратися не гірше від вашої мерзенності! І я бачу, що від цього тут не прибавляється хліба, м'яса чи вина, не прибавляється ані книг, ані музичних інструментів, ані коней, ані одягу, ані взуття. Але навіть якби й прибавлялося – подібне заняття все одно слід було заборонити!

– Але ж це буде кроком назад, – розхвилювався губернатор. – Невже ви хочете заступити шлях прогресу?!

– Те, що ви витворюєте, – сказав Каспіан, – у Нарнії називається зовсім по-іншому. Я велю припинити торгівлю невільниками!

– Перед лицем прогресу я не можу взяти на себе таку відповідальність, – заявив Бельмес.

– Що ж, – відказав Каспіан, – тоді візьме її на себе інший. Лорде Берн, наблизьтеся сюди. – І, перш аніж Бельмес уторопав що до чого, Берн встав на коліна, уклав свої руки в руки короля й поклявся правити Самотніми островами згідно з нарнійськими законами та звичаями. А Каспіан сказав: – Либонь, губернаторів з мене досить, – і зробив Берна герцогом – герцогом Самотніх островів.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.